

Lausumapyyntö muutoksenhakemuksesta

KH 03.09.2024 § 236
5028/00.04.03/2024

Valmistelija

Kaupunginlakimies Hannu Markkula, 050 5971342

Korkein hallinto-oikeus on pyytänyt 12.8.2024 Tornion kaupungilta lausumaa Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden 2.11.2023 (1781/2023) päätöksestä tehtyyn muutoksenhakuun. Muutoksenhakijoina ovat Kemin kaupunki, Simon, Tervolan ja Ylitornion kunnat.

Valituksenalainen Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätös on annettu Keminmaan kunnan tekemään valitukseen koskien Länsi-Pohjan sosiaali- ja terveystalvelujen ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän yhtymävaltuuston tekemää päätöstä 29.11.2022 § 48. Tornion kaupunginhallitus on 20.2.2023 § 53 yhtynyt Keminmaan kunnan valituksessaan esittämään vaatimukseen hyväksyen valituksessa esitetyt perustelut.

Edellä mainitun yhtymävaltuuston päätöksen mukaan yhtymän kunnat maksavat mahdollisen alijäämän tilinpäätösvouden ja sitä edeltävän kahden vuoden kuntalaskutuksen suhteessa. Hallinto-oikeus on päätöksensä perusteluissa todennut, että jäsenkuntien väliset vastuusuhteet alijäämän kattamisessa perustuvat kuntayhtymän perussopimuksen määräyksiin. Kuntalain 56 §:n 1 momentin 6 kohdassa säädetään kuntayhtymän perussopimuksesta ja 117 §:n mukaan sellaisten menojen rahoituksesta, joita ei muuten saada katetuiksi, vastaavat jäsenkunnat siten kuin kuntien välisestä vastuunjaosta on perussopimuksessa sovittu. Perussopimuksen 16 §:n 1 momentin mukaan jäsenkunnan osuus kuntayhtymän varoihin sekä vastuu veloista ja velvoitteista määräytyvät peruspääoman jäsenkuntaosuuksien suhteessa. Perussopimus on lakiin perustuvat jäsenkuntien välinen sopimus, eikä kuntayhtymän valtuustolla ole toimivaltaa päättää asiasta, josta on jäsenkuntien välillä perussopimuksessa sovittu toisin. Tämän vuoksi yhtymävaltuuston em. päätös lakiin perustumaton ja vailla oikeusvaikutuksia on tämän vuoksi kumottava.

Korkeimmalle hallinto-oikeudelle toimittamassaan valituksessa em. valittajat vaativat hallinto-oikeuden päätöksen kumoamista. Perusteluissa valittajat toteavat, että asiassa pitäisi soveltaa kuntayhtymän perussopimuksen 17 §:ää 16 §:n asemesta. 17 §:n mukaan, mikäli jäsenkunnat eivät ole hyväksyneet kuntalain 119 §:n 2 momentissa tarkoitettua selvityshenkilön tekemää ehdotusta alijäämien kattamisesta kuntalain 57 §:ssä säädetyllä tavalla, jäsenkunnat vastaavat alijäämän kattamisesta tilinpäätösvouden ja sitä edeltävän kahden vuoden mukaisen kuntalaskutuksen mukaisesti. Valituksessa todetaan, että kuntayhtymä tiedusteli valtiovarainministeriöltä selvityshenkilön asettamista. Valtiovarainministeriö päätti 30.5.2022, ettei selvityshenkilöä aseteta. Lisäksi valituksen perusteluissa on vedottu yleisiin oikeusperiaatteisiin ja jäsenkuntien tasapuolisen kohtelun vaatimukseen.

Tornion kaupunki vaatii, että valittajien tekemä valitus on hylättävä. Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätöksen mukaisesti asiassa on sovellettava kuntayhtymän perussopimuksen 16 §:ää alijäämän kattamista arvioitaessa. Saman sopimuksen 17 §:ää ei voida tässä yhteydessä soveltaa, koska asiassa ei ole määrätty selvityshenkilöä eikä näin ollen ole

olemassa selvityshenkilön tekemää ehdotustakaan alijäämien kattamisesta. Perustelu on täten täysin hypoteettinen.

Valittajat ovat perustelleet valitustaan yleisillä oikeusperiaatteilla, tältä osin on ilmeisesti tarkoitettu tasapuolisuuden periaatetta, koska valituksessa väitetään Keminmaan kunnan muutoksenhaun tosiasiallisena perusteena olleen hyötyä tilanteesta muiden jäsenkuntien kustannuksella ja saada näin perusteetonta etua perussopimuksen 16 §:n mukaisesti. Tältä osin Tornion kaupunki toteaa, että kuntayhtymän perussopimus on 1.8.2021 jäsenkuntien yhdessä yksimielisesti solmima. Perussopimuksen 16 §:n kirjaus on jäsenkunnille tasapuolinen eli vastuu veloista ja velvoitteista määräytyy jäsenkuntaosuuksien suhteessa. Täten väite tasapuolisuuden toteutumatta jäämisestä on perusteeton.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Kujala Jukka
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus antaa korkeimmalle hallinto-oikeudelle valmistelutekstistä ilmenevän lausunnon. Pidetään pöytäkirja tarkastettuna kokouksessa tämän pykälän osalta.
Päätös	Antti Kaarlela (Lapin aluehallituksen 1. vpj.), Outi Rämö (Lapin aluehallituksen 2. vpj.) ja Jari Hast (Lapin aluehallituksen jäsen) poistuivat esteellisinä (yhteisöjäävit) asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Hyväksyttiin.
